

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Vabariigi Valitsus
määrus
terviktekst
08.04.2023
Hetkel kehtiv
RT I, 05.04.2023, 23

Kriminaal-, väärteo-, tsiviil- ja haldusajade menetlusest osavõtjatele tasu maksmise ja kulude hüvitamise kord

Vastu võetud 22.12.2005 nr 322
[RT I 2005, 71, 557](#)
jõustumine 01.01.2006

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
28.02.2006	RT I 2006, 11, 78	06.03.2006
08.01.2009	RT I 2009, 6, 38	25.01.2009, rakendatakse alates 01.01.2009
30.04.2009	RT I 2009, 24, 149	10.05.2009, osaliselt 01.07.2009
25.03.2010	RT I 2010, 14, 74	04.04.2010
23.08.2010	RT I 2010, 60, 407	01.01.2011
04.12.2014	RT I, 09.12.2014, 19	12.12.2014
17.11.2022	RT I, 19.11.2022, 2	17.11.2022 - Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegiumi 17.11.2022 kohtuotsus - 1. Tunnistada Vabariigi Valitsuse 22. detsembri 2005. a määruse nr 322 „Kriminaal-, väärteo-, tsiviil- ja haldusajade menetlusest osavõtjatele tasu maksmise ja kulude hüvitamise kord” § 5 ² lõike 1 punkt 2 ja sama paragrahvi lõike 3 tekstiosa „ja kohtupsühhiaatria- kohtupsühholoogia kompleksekspertiisi” põhiseadusega vastuolus olevaks ja kehtetuks.
31.03.2023	RT I, 05.04.2023, 22	08.04.2023
22.05.2023	RT I, 24.05.2023, 13	22.05.2023 - Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegiumi 22.05.2023 kohtuotsus tunnistab, et Vabariigi Valitsuse 22. detsembri 2005. a määruse nr 322 „Kriminaal-, väärteo-, tsiviil- ja haldusajade menetlusest osavõtjatele tasu maksmise ja kulude hüvitamise kord“ kuni 7. aprillini 2023 kehtinud redaktsiooni § 5 ² lõike 1 punkt 4 oli põhiseadusega vastuolus.

Määrus kehtestatakse [kriminaalmenetluse seadustiku](#) § 178 lõike 5, [väärteomenetluse seadustiku](#) § 38 lõike 2, [tsiviilkohtumenetluse seadustiku](#) § 152 lõike 3, § 153 lõigete 1 ja 3 ja § 157 alusel.
[[RT I, 09.12.2014, 19](#)- jõust. 12.12.2014]

§ 1. Kohaldamisala

Käesolevat korda kohaldatakse kriminaal- või väärteomenetlusest osavõtuga seotud kulude hüvitamisel kannatanule, tunnistajale, koosseisuvälisele tõlgile, eksperdile ja asjatundjale ning tsiviil- ja halduskohtumenetlusest osavõtuga seotud kulude hüvitamisel eksperdile, koosseisuvälisele tõlgile ja tunnistajale (edaspidi *menetlusest osavõtja*).

[RT I, 05.04.2023, 22- jõust. 08.04.2023]

§ 2. Keskmise palga hüvitamine kriminaal- ja väärteomenetluses

(1) Menetlusest osavõtjale, kellele ei säilitata töökohal töötasu, hüvitatakse uurimisasutusse, prokuratuuri, väärteoasja kohtuvälise menetleja juurde või kohtusse kutsumise korral töölt eemalviibitud aja eest tema keskmine töötasu tööandja tõendi alusel, milles on märgitud töökoht ja amet ning keskmise tööpäevatasu suurus. Keskmise tööpäevatasu arvutatakse Vabariigi Valitsuse 11. juuni 2009. a määruse nr 91 „Keskmise töötasu maksamise tingimused ja kord“ järgi.

[RT I, 05.04.2023, 22- jõust. 08.04.2023]

(2) Kui kannatanu, tunnistaja, koosseisuväline tõlk, ekspert või asjatundja ei esita tööandja tõendit, arvutatakse hüvitis töölt eemalviibitud aja eest, lähtudes kehtivast palga alammäärast.

[RT I, 05.04.2023, 22- jõust. 08.04.2023]

§ 3. Sõidu-, majutus- ja toitlustuskulude hüvitamine ning päevaraha maksmine

(1) Tsiviil- ja halduskohtumenetluses ettenähtud toitlustuskulud kaetakse päevarahaga.

(2) Kui menetlus toimub väljaspool menetlusest osavõtja elukohta, hüvitatakse talle sõidu- ja majutuskulud ning makstakse päevaraha vastavalt «Tulumaksuseaduse» § 13 lõike 3 punkti 1 alusel kehtestatud korrale.

[RT I 2010, 14, 74- jõust. 04.04.2010]

§ 4. Eksperti- ja asjatundjatasu

[RT I, 05.04.2023, 22- jõust. 08.04.2023]

(1) Ekspertidele makstakse ekspertiisi eest tunnitasu, mis on 10–40-kordne «Töölepingu seaduse» § 29 lõike 5 alusel kehtestatud tunnitasu alammäär, välja arvatud juhul, kui käesoleva määrusega on vastavale ekspertiisiliigile kehtestatud teistsugune tasu. Asjatundjale makstakse tema kohustuste täitmise eest tunnitasu, mis on 10–25-kordne «Töölepingu seaduse» § 29 lõike 5 alusel kehtestatud tunnitasu alammäär.

[RT I, 05.04.2023, 22- jõust. 08.04.2023]

(2) Tasu suurust määrates arvestatakse eksperti ja asjatundja kvalifikatsiooni, töö keerukust, vajalike vahendite kasutamise seotud möödapääsmatuid kulusid ning erilisi tingimusi, milles ekspertiis tuli teha või asjatundja kohustusi täita.

[RT I, 05.04.2023, 22- jõust. 08.04.2023]

§ 5. Eksperti lisakulude hüvitamine

(1) Lisaks §-des 3 ja 4 sätestatule hüvitatakse tsiviil- ja halduskohtumenetluses eksperdile kulusid tõendavate dokumentide alusel eksperti arvamuse ettevalmistamise ja koostamisega seotud kulud, kaasa arvatud abitööjõule ning uuringuks kasutatud materjalidele ja vahenditele tehtud kulutused.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kuluhüvitis ei või olla suurem kui 20% § 4 alusel makstavast ekspertitasust.

§ 5¹. Ekspertitasu kohtupsühhiaatria- ja psühholoogiaekspertiisi tegemisel süüteomenetluse asjas

[RT I, 05.04.2023, 22- jõust. 08.04.2023]

(1) Süüteomenetluses kohtupsühhiaatria- ja psühholoogiaekspertiisi tegemise eest kehtestatud tasu sisaldab kõiki ekspertiisi tegemisega seonduvaid kulusid, sealhulgas:

[RT I, 05.04.2023, 22- jõust. 08.04.2023]

1) eksperti või ekspertide komisjonile makstav tasu ekspertiisi tegemise eest ja sellega kaasnevad maksud;

2) eksperti poolt ekspertiisi tegemiseks vajalike vahendite kasutamisega ning eksperti arvamuse ettevalmistamise ja koostamisega seotud kulud, kaasa arvatud abitööjõule ning uuringuks kasutatud materjalidele ja vahenditele tehtud kulutused;

3) ekspertiisi käigus eksperti elu- või tegevuskohast kuni 50 kilomeetri kaugusel asuva ekspertiisialuse isiku viibimiskohta ja sealt tagasi sõidu kulud;

4) eksperti tegevusalast tulenevad või muul viisil arvete esitamisega kaasnevad tasud ja maksud;

5) eksperti kohtumenetluses osalemisega kaasnevad kulud, välja arvatud sõidu- ja majutuskulud.

[RT I, 09.12.2014, 19- jõust. 12.12.2014]

(2) Ekspertiisi käigus eksperti elu- või tegevuskohast rohkem kui 50 kilomeetri kaugusel asuva ekspertiisialuse isiku viibimiskohta ja sealt tagasi sõidu kulud hüvitatakse vastavalt läbitavale vahemaale, arvestades 0,25 eurot iga läbitud kilomeetri kohta, kuid kuni 120 eurot ühe ekspertiisi kohta.

[RT I, 05.04.2023, 22- jõust. 08.04.2023]

(2¹) Kui ekspert sõidab oma elu- või tegevuskohast korraga mitme ekspertiisialuse isiku juurde, kellel on sama viibimiskoht, ning teeb seal mitu ekspertiisi, tohib ekspert taotleda sõidukulude hüvitamist vaid üks kord.
[RT I, 09.12.2014, 19- jõust. 12.12.2014]

(3) [Kehtetu -RT I, 09.12.2014, 19- jõust. 12.12.2014]

(4) Tasu võib eksperdi soovil maksta eksperdi tööandjale viimase esitatud arve alusel.

(5) Tasu makstakse uurimisasutuse, prokuratuuri, väärteoasja kohtuvälise menetleja või kohtu määruse alusel riikliku ekspertiisiasutuse kaudu.
[RT I, 05.04.2023, 22- jõust. 08.04.2023]

(6) Tasu maksmise otsustamise võib lahendada ka pealdisena vastaval taotlusel või kinnitades elektrooniliselt esitatud arve.
[RT I, 05.04.2023, 22- jõust. 08.04.2023]

§ 5². Kohtupsühhiaatria- ja psühholoogiaekspertiisi tasu suurus süüteomenetluse asjas

[RT I, 05.04.2023, 22- jõust. 08.04.2023]

(1) Süüteomenetluses tehtava kohtupsühhiaatria- või psühholoogiaekspertiisi tasu on:

- 1) kohtupsühhiaatria- või psühholoogiaekspertiis ühe eksperdiga – 1300 eurot;
- 2) kohtupsühhiaatria- või psühholoogiaekspertiis vanglas ühe eksperdiga – 1450 eurot;
- 3) kohtupsühhiaatria- või psühholoogiaekspertiis alaealisele isikule ühe eksperdiga – 1950 eurot.

(2) Ekspertide komisjoni või mitme eksperdiga kompleksekspertriisi korral suurendatakse lõikes 1 sätestatud tasu vastavalt ekspertide panusele ja arvule, kuid mitte rohkem kui kahekordseks kahe eksperdi või kolmekordseks kolme eksperdi korral.

(3) Ekspertiisi erilisest keerukusest või mahukusest tingitud ajakulu põhjendatud suurenemise tõttu suurendatakse lõikes 1 sätestatud tasu selliselt, et eksperdile makstav tasu ei oleks väiksem kui töölepingu seaduse § 29 lõike 5 alusel Vabariigi Valitsuse määrusega kehtestatud töötasu alammäär.

(4) Kui kohtupsühhiaatria- või psühholoogiaekspertiisi tegemiseks on vaja teha lisauuringuid või -analüüse, makstakse nende eest lisaks lõikes 1 sätestatud tasule tasu ravikindlustuse seaduse § 30 lõike 1 alusel Vabariigi Valitsuse määrusega kehtestatud piirhinnast lähtudes.

(5) Kui kohtupsühhiaatria- või psühholoogiaekspertiisi tegemiseks paigutatakse isik menetleja määruse alusel raviasutusse, makstakse lisaks lõikes 1 sätestatud tasule voodipäevatasu ravikindlustuse seaduse § 30 lõike 1 alusel Vabariigi Valitsuse määrusega kehtestatud piirhinnast lähtudes.
[RT I, 05.04.2023, 22- jõust. 08.04.2023]

§ 6. Koosseisuvälise tõlgi tasu

(1) Koosseisuvälisele tõlgile makstakse suulise tõlke eest tunnitasu, mis on 2–40-kordne Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatud tunnitasu alammäär.
[RT I, 05.04.2023, 22- jõust. 08.04.2023]

(2) Kirjaliku tõlke ühe lehekülje eest makstakse tasu, mis on kuni 20-kordne Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatud tunnitasu alammäär.
[RT I, 05.04.2023, 22- jõust. 08.04.2023]

(3) Üks lehekülg on 1800 tähemärki koos tühikutega. Kui tõlge on lühem kui üks lehekülg, makstakse pool lehekülje tasust.

§ 7. Tunnistajatasu maksmine tsiviil- ja halduskohtumenetluses

(1) Tunnistajatasu tunnitasmäära arvestamisel keskmise töötasu järgi lähtutakse Vabariigi Valitsuse 11. juuni 2009. a määruses nr 91 „Keskmise töötasu maksmise tingimused ja kord“ kehtestatud korrast.
[RT I, 05.04.2023, 22- jõust. 08.04.2023]

(2) Tunnistajatasu tunnitasmäära arvestamisel muu püsiva sissetuleku järgi lähtutakse arvutamise vajaduse tekke kuule eelnenud kuue kalendrikuu jooksul isiku tõendatud, püsivast kogusissetulekust viimase 6 kuu jooksul, ümberarvutatuna keskmiseks tunnitasmääraks kooskõlas käesoleva paragrahvi lõikega 1. Püsiva sissetuleku all mõistetakse sellist sissetulekut, mille laekumine on regulaarne.

(3) Tunnistajatasu tunnitasmäär määratakse tunnitasu alam- ja ülemmäära piires, mis on 1–10-kordne Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatud tunnitasu alammäär.

[RT I, 05.04.2023, 22- jõust. 08.04.2023]

(4) Tõendamisküsimustele kirjalikult antud vastuste eest tunnistajatasu arvutamisel lähtutakse vastuste lehekülgede arvust ja tunnistajatasu tunnitasu alammäärast.

(5) Üks lehekülg on 1800 tähemärki koos tühikutega. Ühe lehekülje tasu on 1–10-kordne Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatud tunnitasu alammäär.

[RT I, 05.04.2023, 22- jõust. 08.04.2023]

§ 8. Välisriigist Eestisse kutsutud menetlusest osavõtja kulude hüvitamine

(1) Välisriigis elavale tunnistajale, eksperdile ja tõlgile võib maksta Vabariigi Valitsuse poolt sätestatud kõrgemat tasu, kui selline tasu on tavaline tema elukohamaal ja isiku osalemine menetluses on hädavajalik.

(2) Välisriigist Eestisse kutsutud menetlusest osavõtjale hüvitatakse Eestisse sõidu ja Eestis viibimise kulud ning töölt eemalviibitud päevade eest saamata jäänud keskmine töötasu.

[RT I, 05.04.2023, 22- jõust. 08.04.2023]

(3) Välisriigist Eestisse kutsutud eksperdil on õigus saada ekspertiisitasu vastavalt eelnevale kokkuleppele teda kutsunud asutusega.

(4) Kutses peab olema märgitud, millised kulud hüvitatakse. Ettenähtud summad maksab menetlusest osavõtja väljakutsunud asutus käesoleva määruse §-s 9 sätestatud korras.

[RT I 2009, 6, 38- jõust. 25.01.2009, rakendatakse alates 01.01.2009]

(5) Menetlusest osavõtjal on õigus saada taotluse alusel avanssi kulutuste katteks. Avanssi maksab menetlusest osavõtja väljakutsunud asutus, välja arvatud üldkorras menetletavas kriminaalasjas, kus menetlusest osavõtja avansi seoses kohtuistungil osalemisega maksab kohus.

[RT I 2009, 6, 38- jõust. 25.01.2009, rakendatakse alates 01.01.2009]

§ 9. Tasu maksmise kord

(1) Kriminaal- või väärteomenetluse korral maksab käesoleva määrusega ettenähtud summad pärast ülesande täitmist menetlusest osavõtja väljakutsunud asutus (uurimisasutus, prokuratuur, väärteoasja kohtuväline menetleja või kohus) oma eelarves selleks ettenähtud vahenditest vastavalt kas uurija, prokurööri, kohtuvälise menetleja või kohtu määruse alusel, kui käesolevas määruses ei ole sätestatud teisiti. Menetlusest osavõtja kulude hüvitamise võib menetleja lahendada pealdisena vastaval taotlusel. Menetlusest osavõtja kulud seoses kohtuistungil osalemisega maksab kohus, sõltumata sellest, kes oli menetlusest osavõtja väljakutsujaks.

[RT I, 05.04.2023, 22- jõust. 08.04.2023]

(1¹) Käesoleva määrusega ettenähtud summad sisaldavad maksuseadustega sätestatud makse, mille peab kinni või vajaduse korral maksab menetlusest osavõtjale väljamakset tegev asutus. Kui füüsilisele isikule makstavad summad on saaja teate kohaselt tema ettevõtlustulu või väljamakse tehakse tasu saamiseks õigustatud isiku tööandjale ja maksuseadus ei sätesta teisiti, siis kannab kohtumäärust täitev asutus üle kogu määrusega ettenähtud summa.

[RT I 2009, 24, 149- jõust. 10.05.2009]

(2) Tsiviil- ja halduskohtumenetluses makstakse tasu menetlusseadustes ettenähtud juhtudel ja korras.

§ 10. Määruse kehtetuks tunnistamine

[Käesolevast tekstist välja jäetud.]

§ 11. Määruse jõustumine

Määrus jõustub 1. jaanuaril 2006. a.